

стимулювання праці суттєву роль відіграє регулювання робочого часу та надання вільного часу з метою стимулювання працівників підвищувати свій рівень професійної майстерності. Ми спостерігаємо, що для українських підприємств нематеріальні стимули не характерні, темп їх використання дуже повільний, що виступає негативним явищем для економічного розвитку країни.

Таким чином, головним завданням керівництва будь-якого українського підприємства має стати формування результативного мотиваційного середовища. Досягнення можливе за рахунок забезпечення залежності винагороди працівника від отриманих результатів, кваліфікації, і професійної майстерності, що має зацікавити співробітників до реалізації свого потенціалу.

Список використаних джерел:

1. Гринько Т. В. Методологічні підходи до класифікації змін на підприємствах / Т. В. Гринько, Т. З. Гвініашвілі // Науковий журнал «Бізнес Інформ». – Харк. нац. екон. ун-т, Н.-д. центр індустріал. проблем розвитку Нац. акад. наук України. – Х.: Інжек, 2015. – №11. – С. 39-44.
2. Ільєнко Р. Вплив мотивації персоналу на підвищення рівня продуктивності праці / Р. Ільєнко, Д. Губенко // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2016. – № 1. – С. 58–62.
3. Гринько Т. В. Науково-методичні підходи до оцінки кадрового потенціалу медичного закладу / Т. В. Гринько, К. С. Савченко // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка». – Острог: НаУОА, 2017. – № 7(35). – С. 23–27.

Малоок А. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ПРИНЦИПИ СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ЕКОНОМІКИ

За останні десятиліття як у світі, так і в Україні, посилюються тенденції кризових явищ в господарській діяльності на мікро- та макрорівнях. За офіційними даними зараз до 30% вітчизняних підприємств збиткові, кількість збанкрутілих суб'єктів господарювання не підлягає обліку. Закордонні вчені зазначають, що Україна займає четверте місце в світі за рівнем банкрутства підприємств. До 2017 року практично усі галузі національної економіки були збитковим, окрім сільськогосподарської галузі – визначальної для життєдіяльності нашого народу. Нестримний ріст цін (інфляції) на продукцію життєдіяльності людей та промислові товари, як наслідок місії максимізації прибутку, призвів до знедолення переважної більшості населення України. Усе це говорить про те, що прийнята ринкова (монетарна, ліберальна, неоліберальна) економічна модель потребує докорінного оновлення, перш за все, через впровадження соціально-орієнтованої, етично-моральної економічної системи.

Обравши соціальні орієнтири ринкової економіки, Україна пішла шляхом багатьох країн, що вже сформували або формують господарські системи подібного

напрямку. Мета такого роду економіки є надання соціальних прав і гарантій населенню, що закріплено в ст. 3 Конституції України: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визначаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст та спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави» [3, с. 42].

Проблема процесу росту підприємства є предметом наукових пошуків багатьох закордонних і вітчизняних дослідників. Питання соціального розвитку підприємства розробляли П. Сенге, Е. Скляр, В.Пономаренко та ін.

«У найширшому значенні «соціалізація» трактується як процес засвоєння і подальшого розвитку індивідом соціально-культурного досвіду – трудових навичок, знань, норм, цінностей, традицій, що накопичувалися і передавалися від покоління до покоління, а також як процес введення індивіда в систему суспільних відносин і формування у нього соціальних якостей» [3, с. 6].

Учені під соціально орієнтованою ринковою економікою розуміють соціально-економічну систему, яка спрямована на реалізацію таких принципів:

- єдність економічного та соціального розвитку в сучасній системі господарювання;
- взаємообумовленість та взаємопроникнення індивідуальних та колективних інтересів;
- підвищення рівня задоволення людських потреб життєдіяльності у соціально-корисній продукції і переважання в їх структурі соціального та морального характеру;
- поєднання соціальної справедливості та економічної ефективності;
- накопичення правильних знань господарської діяльності – інтелектуального капіталу;
- переважання нематеріального сектору виробництва, який реалізується, перш за все, в соціальній сфері;
- добровільна кооперація соціальних підприємств – партнерів (постачальників, переробників, виробників та посередників – вертикальна маркетингова система та горизонтальна кооперація споріднених підприємств);
- приватна власність більш доречна на малих та середніх підприємствах;
- функціонування споріднених підприємств на засадах мирного співіснування та краще – мирної співпраці;
- неприпустимість виробництва та реалізації соціально-шкідливого товару;
- належна якість продукції для всіх категорій споживачів за доходами.

Формування і функціонування соціально орієнтованої економіки базується на таких принципах:

- морально-етична єдність соціально-економічного розвитку суспільства та соціально орієнтованої економічної системи суб'єкта господарювання;
- етично-моральна єдність суспільства і влади на всіх її рівнях;
- етично-моральна єдність соціальних партнерів;
- морально-етична єдність членів трудового колективу підприємств;
- морально-етична єдність соціально орієнтованої економіки на мікро- та макрорівнях;
- межі економічного зростання;
- морально-етична єдність соціальних партнерів – підприємств, організацій, закладів освіти та науки, капіталу і політики.

Отже, проведене дослідження дозволило виявити та обґрунтувати принципи (правила, закони) формування та подальшого розвитку соціально орієнтованої економічної моделі України. Встановлена визначальна роль концепції соціально орієнтованої економіки підприємства у забезпеченні сталого (життєздатного) розвитку суспільства через підвищення доброякісності життя населення, надаючи трудящому люду соціально-корисну продукцію для життєдіяльності за доступними цінами переважній частині населення країни. Зазначена необхідність узгодження морально-етичної культури господарювання усіх зацікавлених сторін суспільства: соціальних партнерів, громадських організацій, владних структур, споживачів та покупців.

Список використаних джерел:

1. Барський Ю. М. Теоретичні засади дослідження змісту соціально орієнтованої економіки [Електронний ресурс] / Ю. М. Барський // Економічний форум. – 2011. – №2.
2. Осінська О. Б. Теоретичні концепції соціального ринкового господарства / О. Б. Осінська // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.7. – С. 186–192.
3. Третяк В. П. Вплив соціальної сфери на соціалізацію трансформації економіки України [Електронний ресурс] / В. П. Третяк // науковий економічний журнал «Актуальні проблеми економіки». – 2009. – №5(95). – С. 85–93.

Махінько А. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ ЯК ЗАПОРУКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Кожна компанія повинна орієнтуватися на світовий рівень продуктивності праці в своїй галузі і прагне до нього, тому що саме цей показник говорить про конкурентоспроможність компанії. Ми бачимо, що рівень продуктивності праці в Україні часто пов'язаний з відносно низькою вартістю робочої сили, поганими умовами праці. Китайська швейна галузь платить своїм співробітникам на 35 %